

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Elena Covalenco
Nicolae Gordilă
Liliana Catan
Iurie Diaconu
Ion Guzun
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti
Ghenadie Nicolaev
Nadejda Toma
Petru Moraru

a judecat, în lipsa părților, recursul în anulare declarat de avocatul Sergiu Coptu, în numele condamnatei Buga Olga, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2014 și Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Buga Olga Vasile, născută la 01 ianuarie 1982, originară și domiciliată în s.Lozova, r-nul Strășeni.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 03.07.2012 - 14.12.2012
2. Instanța de apel: 26.01.2013 - 08.04.2013 și 10.12.2013 - 27.06.2014
3. Instanța de recurs: 02.07.2013 - 05.11.2013 și 01.08.2014 - 17.12.2014

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 14 decembrie 2012 și încheierea din 17 decembrie 2012, Buga Olga a fost condamnată, în baza art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, la 14 ani de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Buga Olga, în beneficiul lui Marian Octavian, a prejudiciului material în sumă de 9450 lei și a prejudiciului moral în mărime de 40000 lei. În rest, în partea încasării pagubei materiale, acțiunea civilă a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Buga Olga, în luna iunie 2003, având scopul de a-1 omorî pe Marian Vitalie, pentru a nu-i restitui datoria în sumă de aproximativ 11000 de dolari SUA, adică din interes material, împreună și după o înțelegere prealabilă cu concubinul său, Buruian Iurie, promițându-le suma de 1700 de dolari SUA, i-a determinat pe Afanasiev Iurie și Garama Vadim să săvârșească împreună cu ei infracțiunea în cauză.

Astfel, la 19 iunie 2003, aproximativ la ora 17.00, Buga Olga, cunoscând faptul că Marian Vitalie vine în R. Moldova din Israel, conform planului criminal alcătuit de către Garama Vadim, l-a întâlnit la Aeroportul Chișinău pe Marian Vitalie și, folosindu-se de încrederea acordată, inducându-l în eroare, l-a atras în regiunea bazei turistice „Doina”, unde, de pe stradă, Buruian Iurie, Afanasiev Iurie și Garama Vadim, fiind îmbrăcați în uniformă de colaboratori de poliție, sub pretextul stabilirii identității, i-au cerut să se urce în automobilul de model „Mazda-626”, cu n/î C IA 663, care-i aparținea lui Buruian Iurie.

În continuare, pentru a-l lipsi pe acesta de imposibilitatea de a se apăra, Garama Vadim i-a pus cătușele pe mâini și s-au deplasat cu automobilul în pădurea din apropierea s. Colonița, mun. Chișinău, unde ultimul i-a aplicat o lovitură cu bastonul din masă plastică, în cap, cauzându-i lui Marian Vitalie vătămări corporale ușoare, sub formă de hemoragie în țesuturile moi ale capului, în rezultatul căreia, ultimul și-a pierdut cunoștința, după care Buruian Iurie, ajutat de Afanasiev Iurie și Garama Vadim, i-au legat mâinile și picioarele cu peliculă lipicioasă, apoi l-au pus în portbagajul automobilului de model „VAZ-2121”, cu n/î CN AA 050, ce-i aparținea lui Garama Vadim și l-au dus pe malul râului Nistru din apropierea s. Bălăbănești, r-nul Criuleni, unde, legându-i de corp o piatră, l-au aruncat în apă, în rezultatul căruia Marian Vitalie a decedat, cauza decesului fiind asfixie mecanică prin înec.

Ca recompensă pentru cele săvârșite, tot în aceeași zi, aflându-se acasă la Garama Vadim, Buga Olga i-a transmis lui Buruian Iurie bani în sumă de 3000 de dolari SUA, din care ultimul i-a transmis 2000 de dolari SUA lui Garama Vadim și 1000 de dolari SUA lui Afanasie Iurie.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, succesorul părții vătămate O.Marian, avocatul S.Coptu, în numele inculpatei și inculpata O.Buga, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O.Buga să fie recunoscută vinovată și condamnată, în baza art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal, la 20 de ani de închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis pentru femei, invocând că instanța a apreciat greșit totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor social periculoase comise de către O.Buga, în coraport cu circumstanțele agravante stabilite în cauză, din care motiv i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, care nu va asigura atingerea scopurilor legii penale, nu va stabili echitatea socială și nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatei și incorect, din acțiunile ei, a exclus semnul calificativ „la comandă”, pe când acesta rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză și reiese din declarațiile condamnaților Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, date la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești, confirmate și prin hotărârile judecătorești irevocabile;

- succesorul părții vătămate, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O.Buga să fie condamnată, în baza art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal, la 20 de ani de închisoare, să fie admisă acțiunea civilă integral, dispunându-se încasarea de la inculpată, în folosul ei, a prejudiciului material în mărime de 20000 de dolari SUA și prejudiciul moral în mărime de 200000 lei, pe motiv că instanța incorect a exclus din acțiunile inculpatei semnul prevăzut la lit. p) - „omorul la comandă”, pe când vinovăția acesteia pe deplin a fost dovedită prin declarațiile martorilor Iu.Buruian, Iu.Afanasie, V.Garama, care au declarat că O.Buga a comandat și instigat omorul lui V.Marian, pentru a se eschiva de la restituirea prejudiciului material; pedeapsa stabilită inculpatei este prea blândă în coraport cu fapta săvârșită, iar la evaluarea prejudiciului material și moral

produs prin infracțiune, nu s-au luat în considerație suferințele fizice și psihice ale părinților și fratelui, suportate în urma decesului lui V.Marian;

- avocatul, în numele inculpatei, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care O.Buga să fie achitată, în baza art.42 alin.(4), art.145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal, din motiv că nu a comis fapta incriminată și în acțiunile ei lipsesc elementele componente de infracțiune, invocând că condamnarea este neîntemeiată și ilegală, deoarece nu se bazează pe probe directe și concludente, ce ar dovedi vinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii imputate; instanța a lăsat fără apreciere faptul că în cursul procesului penal au fost comise încălcări ce au afectat drepturile procesuale ale inculpatei;

- inculpata, casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor componente de infracțiune, argumentând că condamnarea sa este neîntemeiată și ilegală, nefiind bazată pe probe directe și concludente, ce ar dovedi vinovăția sa de comiterea infracțiunii imputate, că în procesul penal i-au fost încălcate drepturile procedurale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror, succesorul părții vătămate și civile, O.Marian, de avocatul S.Coptu, în numele inculpatei și inculpata O.Buga, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, probele pe cauza dată au fost analizate și verificate, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor care, pe deplin dovedesc vinovăția inculpatei O.Buga, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j) Cod penal.

Referitor la motivele ce vizează pedeapsa, instanța de apel a menționat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatei o pedeapsă echitabilă, iar motivele invocate de succesorul părții vătămate, O.Marian, ce vizează acțiunea civilă, sunt neîntemeiate, deoarece prima instanță a soluționat corect acțiunea civilă înaintată în procesul penal, ținând cont de prevederile art.59-62, 219-221, 225 și 387 Cod de procedură penală, la care a luat în considerație datele prezentate de succesorul părții vătămate și părții civile.

Cât privește motivele invocate de avocatul S.Coptu și de inculpata O.Buga privind nevinovăția sa, instanța le-a respins ca neîntemeiate, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță, relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc, cu certitudine, săvârșirea infracțiunii respective de către inculpată.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate au declarat recursuri ordinare procurorul, succesorul părții vătămate, O.Marian, avocatul S.Coptu, în numele inculpatei și inculpata O.Buga, care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, din motiv că instanțele de fond nu au apreciat la nivelul cuvenit probele prezentate de acuzare, care demonstrează, cu certitudine, culpabilitatea inculpatei O.Buga în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal; instanța de apel nu s-a expus asupra motivului că prima instanță a exclus incorect din învinuirea înaintată inculpatei semnul calificativ lit.p) - „omorul la comandă”, luând în considerație că a fost prezentată ca probă sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 29.06.2004, prin care au fost condamnați ceilalți coinculpați Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, în cadrul căreia s-a constatat că aceștia, la comanda lui O.Buga, au comis omorul lui

V.Marian, și, totodată, nu s-a ținut cont de depozițiile martorilor și actele cauzei care, în cumul demască inculpata în comiterea infracțiunii imputate; instanța nu s-a pronunțat asupra motivului că prima instanță a aplicat o pedeapsă prea blândă inculpatei, neținând cont de prevederile art.61, 75 Cod penal, de persoana inculpatei, de scopul, motivele, rolul și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia, care a plecat peste hotare, fiind anunțată în căutare și, ulterior, extrădată din România;

- succesoriului părții vătămate, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, casarea parțială a acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care O.Buga să fie condamnată conform învinuirii incriminate, cu stabilirea unei pedepse mai aspre și încasarea prejudiciului material în sumă de 20000 de dolari SUA și cel moral în sumă de 200000 lei, invocând repetat aceleași motive, ca și în apel, descrise la pct. 3 al prezentei decizii;

- avocatul, în numele inculpatei și inculpata, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatei, pe motiv că instanțele de fond au dat o apreciere greșită probelor administrate; - examinarea cauzei în instanța de apel a avut loc contrar prevederilor art.414, 415, 417 Cod de procedură penală, nefiind verificată legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, în baza probelor examinate de prima instanță, nu a cercetat suplimentar probele și, în decizie, nu a expus temeiurile de fapt și de drept, care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date; - instanțele nu au apreciat faptul că la caz nu există probe pertinente, concludente, care ar demonstra faptul că inculpata i-a instigat și determinat pe Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama la răpirea și uciderea lui V.Marian, declarațiile acestor martori sunt contradictorii, iar în ședințele de judecată ei au negat coparticiparea inculpatei la omorul lui V.Marian; - instanțele nu au reținut declarațiile inculpatei O.Buga referitor la nevinovăția sa, pe când acestea coroborează cu cele ale martorilor L.Buga și A.Manole; - instanța de apel nu a apreciat critic declarațiile succesoriului victimei O.Marian, referitor la transferarea mijloacelor bănești de către fratele său, V.Marian, inculpatei O.Buga și nu s-a expus asupra acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material și moral, pe când suma pretinsă este exagerată nefiind argumentată și motivată; - declarațiile martorilor V.Valuța și V.Valuța urmau a fi apreciate critic, pe motiv că nu sunt veridice și nu confirmă vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate; - instanțele au pus incorect, la baza sentinței de condamnare, declarațiile lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama date la urmărirea penală, deoarece în ședința de judecată aceștia au infirmat faptul că au fost instigați sau determinați de inculpată să comită omorul lui V.Marian, și urmau a fi excluse ca probe, conform art.94 Cod de procedură penală, deoarece sunt contradictorii, O.Buga nu a participat la confruntarea cu aceștia la urmărirea penală, astfel, fiindu-i încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil; - instanțele nu s-au expus asupra faptului că Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, la etapa urmăririi penale, au fost maltratați de către colaboratorii de poliție cu scopul de a obține declarații de incriminare, inclusiv împotriva inculpatei; - instanța de apel a lăsat fără apreciere faptul că acțiunile de urmărire penală în prezenta cauză au fost efectuate de către persoane neîmpuțernicite și, în sensul art.251 Cod de procedură penală, acțiunile acestora sunt lovite de nulitate; - instanța de apel predispus a acceptat concluziile primei instanțe care, la rândul său, a preluat concluziile părții acuzării cu privire la vinovăția inculpatei O.Buga, fără a da o analiză și o apreciere detaliată și minuțioasă fiecărei circumstanțe de fapt și de drept și, astfel, a pus la baza deciziei sale aceleași probe care nu au fost cercetate în ședința de judecată și apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală, iar toate probele, în ansamblu, urmau a fi

verificate în conformitate cu cerințele art.100 alin.(4) Cod de procedură penală; - instanța de apel nu s-a expus și nu a înlăturat contradicțiile dintre declarațiile martorilor Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama date în ședințele de judecată care o dezvinovătesc pe inculpată și declarațiile acestora făcute în calitate de învinuiți la urmărirea penală, de la care aceștia s-au dezis, ca fiind obținute prin constrângere și pe care prima instanță le-a considerat esențiale, în favoarea acuzării; - instanța nu s-a expus asupra plângerilor prezentate de către apărătorul S.Coptu și inculpată, expediate în adresa Procuraturii Generale referitor la maltratarea lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama în cadrul urmăririi penale, în anul 2003, prin care aceștia au fost impuși să-și recunoască vinovăția în comiterea infracțiunii imputate în complicitatea cu ea, ulterior, procurorul nu a prezentat răspunsuri cu referire la soluționarea acestor plângeri.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 noiembrie 2013, au fost admise recursurile procurorului, succesului părții vătămate O.Marian, avocatului S.Coptu în numele inculpatei și a inculpatei, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, pe motiv că instanța, încălcând cerințele art.414 Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de procuror, succesul părții vătămate, avocat în numele inculpatei și inculpată, ci doar s-a limitat la o motivare insuficientă și contrară probelor expuse în apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocatul S.Coptu în numele inculpatei O.Buga și de inculpată, și admise apelurile declarate de procuror și succesul părții vătămate O.Marian, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care O.Buga a fost recunoscută vinovată și condamnată, în baza art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la O.Buga în beneficiul lui O.Marian a prejudiciului material în sumă de 9450 lei și a celui moral în mărime de 100000 lei, în rest acțiunea civilă a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

7.1. Pentru pronunțarea hotărârii date, instanța de apel a constatat că Buga Olga, în luna iunie 2003, având scopul de a-l omorî pe Marian Vitalie, pentru a nu-i restitui datoria în sumă de aproximativ 11000 dolari SUA, adică din interes material, împreună și după o înțelegere prealabilă cu concubinul său, Buruian Iurie, promițându-le suma de 1700 de dolari SUA, i-a determinat pe Afanasiev Iurie și Garama Vadim să săvârșească împreună cu ei infracțiunea în cauză.

Astfel, la 19 iunie 2003, aproximativ la ora 17.00, Buga Olga, cunoscând faptul că Marian Vitalie vine în R. Moldova din Israel, conform planului criminal alcătuit de către Garama Vadim, l-a întâlnit la Aeroportul Chișinău pe Marian Vitalie și, folosindu-se de încrederea acordată, inducându-l în eroare, l-a atras în regiunea bazei turistice „Doina”, unde, de pe stradă, Buruian Iurie, Afanasiev Iurie și Garama Vadim, fiind îmbrăcați în uniformă de colaboratori de poliție, sub pretextul stabilirii identității, i-au cerut să se urce în automobilul de model „Mazda-626”, cu n/î C IA 663, care-i aparținea lui Buruian Iurie.

În continuare, pentru a-l lipsi pe acesta de imposibilitatea de a se apăra, Garama Vadim i-a pus cătușele pe mâini și cu automobilul s-au deplasat în pădurea din apropierea s.Colonița, mun.Chișinău, unde ultimul i-a aplicat o lovitură cu bastonul din masă plastică în cap, cauzându-i lui Marian Vitalie vătămări corporale ușoare, sub formă de hemoragie în țesuturile moi ale capului, în rezultatul căreia ultimul și-a pierdut

cunoștința, după care Buruian Iurie, ajutat de Afanasiev Iurie și Garama Vadim, i-au legat mâinile și picioarele cu peliculă lipicioasă, apoi l-au pus în portbagajul automobilului de model „VAZ-2121”, cu n/î CN AA 050, ce-i aparținea lui Garama Vadim și l-au dus pe malul râului Nistru din apropierea s. Bălăbănești, r-nul Criuleni, unde, legându-i de corp o piatră, l-au aruncat în apă, în rezultatul căruia Marian Vitalie a decedat, cauza decesului fiind asfixie mecanică prin înec.

Ca recompensă pentru cele săvârșite, tot în aceeași zi, aflându-se acasă la Garama Vadim, Buga Olga i-a transmis lui Buruian Iurie bani în sumă de 3000 de dolari SUA, din care ultimul i-a transmis 2000 de dolari SUA lui Garama Vadim și 1000 de dolari SUA lui Afanasie Iurie.

7.2. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, analizând și apreciind probele administrate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării reciproce, instanța de apel a constatat că vinovăția inculpatei O.Buga în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal și-a găsit confirmare.

Concluzia dată de instanța de apel a fost bazată pe:

- declarațiile succesoriului părții vătămate, O.Marian, care a declarat că fratele său V.Marian, la 16.10.2001, a plecat la muncă în Israel, iar banii îi transfera pe contul bancar a concubinei sale O.Buga. La data de 18.06.2013, la propunerea inculpatei O.Buga, au plecat la piață, cu scopul de a-i procura pantofi lui V.Marian, întrucât în timpul apropiat acesta trebuia să revină în țară, iar la 23.06.2003, mătușa sa, V.Valuța, le-a comunicat despre faptul că a fost găsit un cadavru de gen masculin și e posibil să fie fratele, fapt despre care dânsul i-a comunicat O.Buga, însă aceasta l-a asigurat că nu poate fi fratele ei, deoarece acesta trebuia să revină în țară la 30.06.2003. De la CPR Criuleni, a fost informat că, în buzunarul blugilor cadavrului, a fost găsit un bon de plată pe numele V.Marian și deplasându-se la morgă, a recunoscut cadavrul fratelui, după semnele caracteristice acestuia, după care a sunat-o pe O.Buga, dar telefonul acesteia era deconectat;

- declarațiile martorului A.Manoli (Buga), care a explicat că V.Marian era prietenul surorii sale, O.Buga, și se aflau în relații bune, acesta, în septembrie 2001, a plecat la muncă în Israel și efectua regulat transferuri bănești pe numele lui O.Buga, însă ce sume se transferau nu-i era cunoscut, dar banii primiți erau transmiși de către O.Buga către creditorii lui V.Marian și făcea cumpărături pentru O.Marian și mama acestuia. A cunoscut că O.Buga a împrumutat de la V.Marian o sumă de bani, pentru a-și deschide o firmă de calculatoare. La 23.06.2003, a fost telefonată de către O.Buga, care i-a comunicat că pleacă peste hotare, deoarece V.Marian a revenit în țară, că se teme de viața sa și i-a prevenit să fie precauți față de Iu.Buruian. Despre faptul că V.Marian a fost ucis și că O.Buga este învinuită de omorul acestuia, a aflat de la mama sa;

- declarațiile martorului L.Buga, care a relatat că fiica ei a fost în relații de prietenie cu V.Marian, acesta a plecat la muncă în Israel și transfera banii pe cont O.Buga, care ținea evidența într-un caiet, unde și dânsa era datoare lui V.Marian cu suma de 4700 de dolari SUA, ce s-a format în urma deschiderii unei firme de calculatoare. Necesitatea de a întoarce datoria a apărut, când a aflat că V.Marian revine în țară și atunci fiica a vândut cota sa parte din întreprindere lui I.Gamureac, iar banii i-a adus la ea pentru a-i întoarce lui V.Marian. Suma dată de bani contra unei recipise a transmis-o lui V.Valuța, unica rudă apropiată a victimei, pe care o cunoștea. La 23.06.2003, când a revenit acasă, L.Buga i-a comunicat că V.Marian a revenit în țară și că O.Buga a plecat peste hotare, deoarece îi era frică să nu fie omorâtă. Ulterior, a aflat că V.Marian este decedat;

- declarațiile martorului V.Valuța, care a relatat că, la 23.06.2003, mama lui V.Marian i-a comunicat că a primit o informație de la CPR Criuleni că acesta din urmă a decedat, telefonând la CPR i-a fost confirmat că, la 22.06.2003, în râul Nistru, în apropierea s.Corjova, a fost depistat un cadavru al unui bărbat cu semne de moarte violentă și posibil este V.Marian. Între timp, soția sa și O.Marian au contactat-o pe O.Buga, pentru a afla ceva informații, aceasta le-a comunicat că la 23.06.2003, la ora 05.00, dânsa a fost sunată de V.Marian, care i-a spus că se află la Tel Aviv și urmează să revină în țară, la 30.06.2003. Deplasându-se la Criuleni, s-a confirmat faptul că cadavrul depistat era al nepotului său V.Marian;

- declarațiile analogice ale martorului V.Valuța, care a mai comunicat că în luna aprilie nepotul V.Marian a luat legătura cu mama sa, comunicându-i că urmează să revină în 2-3 săptămâni acasă, că a acumulat o anumită sumă de bani pentru procurarea unui apartament, iar, după ce s-a stabilit că cadavrul găsit este V.Marian, fiind sunată de O.Marian, O.Buga nu mai răspundea la telefon, acesta era deja deconectat;

- declarațiile martorului S.Canțîr, care a lămurit că în anul 2003, activând în calitate de șef al poliției criminale al CPR Criuleni, a fost informat că în apropierea s. Corjova, în râul Nistru a fost depistat un cadavru cu semne de moarte violentă. Plecând la fața locului și cercetând cadavrul, în buzunarul pantalonilor a fost depistat un bon de plată, pe numele lui V.Marian, și seria buletinului de identitate. În urma cercetărilor efectuate, s-a stabilit identitatea decedatului. La morgă, fratele decedatului, O.Marian, a telefonat prietenei victimei, O.Buga, căreia i-a reproșat că i-a spus ceva ce nu corespunde adevărului și urmează să se întâlnească cu ultima, comunicându-i că V.Marian este decedat. S-a constatat că V.Marian a fost plecat la muncă în Israel, și în aceeași zi, el, împreună cu V.Minciuna și I.Onu, au plecat la aeroportul din mun.Chișinău, unde, studiind înregistrările video, au văzut cum O.Buga l-a întâlnit pe V.Marian, care era îmbrăcat într-un maiou de culoare deschisă, cu o înscrisoare pe acesta și avea în mână o geantă de culoare neagră, s-au urcat într-un taxi și au plecat. Au încercat să facă legătura cu O.Buga, însă telefonul ei mobil era deconectat și au stabilit că dânsa a părăsit țara, plecând în România. Au mers la domiciliul O.Buga din mun.Chișinău, unde au discutat cu Iu.Buruian și, ulterior, au efectuat percheziția la domiciliu, în cadrul căreia a fost ridicat un carnet, în care erau indicate sumele de bani primite de la V.Marian. Nu a participat la audierea lui Iu.Buruian, V.Garama și Iu.Afanasiev, dar a discutat cu aceștia. Ei i-au explicat că s-au întâlnit la baza de odihnă „Doina” din mun.Chișinău, unde Iu.Buruian a discutat cu V.Marian despre relația lor cu O.Buga și că au primit câte o 1000 de dolari SUA, pentru a clarifica problema O.Buga, de a nu mai fi deranjată de către V.Marian, însă ultima nu le-a cerut să-l omoare. Față de Iu.Buruian, V.Garama și Iu.Afanasiev nu a fost aplicată forța fizică, aceștia au fost examinați de medicul legist, privind maltratarea lor de către colaboratorii de poliție;

- declarațiile martorului D.Isai, care a explicat că în anul 2003 activa în calitate de șef de izolator la CPR Criuleni. În acea perioadă erau deținuți doi colaboratori de poliție și un fost colaborator al poliției, care erau bănuți în comiterea unui omor. Fiind membru în timpul escortării acestor deținuți, a participat la reconstituirea faptei. Aceștia benevol au dat declarații și au arătat circumstanțele comiterii faptei. Forța fizică asupra lor nu a fost aplicată de către colaboratorii de poliție;

- declarațiile lui Iu.Buruian date la urmărirea penală în calitate de învinuit, unde a declarat că el, împreună cu Iu.Afanasiev și V.Garama, și-au făcut un plan să-l întâlnească pe V.Marian la aeroport, la revenirea acestuia din Israel, iar ei să se îmbrace în uniforme de polițiști și să-l rețină pe V.Marian și să-l ducă la Colonița, iar de acolo să-l dea la alți băieți ca să-l ducă în altă țară. Despre planul dat i-a comunicat O.Buga, dar și că mai au

nevoie de șapte sute de dolari SUA, iar ultima a acceptat. Au lăsat-o să-l întâlnească pe V.Marian, iar el, împreună cu Iu.Afansiev și V.Garama, s-au dus la baza de odihnă „Doina”, luându-și cu ei bastoane de masă plastică. Au văzut-o pe O.Buga că vorbește cu un băiat, atunci s-a apropiat de ei Iu.Afanasiiev, după care l-au urcat pe V.Marian în automobil și s-au pornit spre Colonița, iar O.Buga a rămas cu bagajele. Pe drum, s-au oprit într-o pădure, unde l-au scos pe V.Marian, i-au pus cătușe și au început să-l lovească cu bastonul de masă plastică în regiunea capului, de la care ultimul a căzut jos, iar Iu.Afanasiiev și V.Garama au continuat să-l lovească. Pentru fapta dată, Olga i-a transmis lângă baza de odihnă „Doina” 1700 de dolari SUA. Văzând că acesta nu se mai poate scula, i-a dat banii lui V.Garama și acesta i-a propus să-l ducă mai la vale, atunci l-au urcat în portbagajul automobilului și s-au pornit, dar pe drum s-a terminat motorina. Dânsul a rămas cu V.Marian, iar ceilalți doi s-au dus la Colonița după alt automobil „Niva”, în care l-au transferat pe V.Marian. Între ei s-au înțeles că el pleacă să vadă ce face Olga și apoi să revină. Peste o oră i-a sunat pe V.Garama și Iu.Afanasiiev, însă aceștia nu i-au răspuns, din care motiv s-au deplasat la V.Garama acasă. Acesta și Iu.Afanasiiev au revenit peste o oră și i-au anunțat că V.Marian a rupt ușa și a fugit, iar ei l-au prins și l-au dat la niște oameni. O.Buga a luat cu ea și bagajele, din care Iu.Afanasiiev și V.Garama și-au ales niște haine, la restul le-a dat foc, după care i-a mai comunicat că în gențile lui V.Marian a găsit bani și dorește să-i dea 2000 de dolari SUA lui V.Garama și 1000 de dolari SUA lui Iu.Afanasiiev. La 23.06.2003, O.Buga a fost sunată de rudele lui V.Marian, care i-au comunicat că acesta a fost găsit mort, dânsa s-a speriat și a hotărât să plece peste hotarele țării, în România;

- declarațiile lui Iu.Afansiev, date la urmărirea penală în calitate de învinuit, potrivit cărora, la 19.06.2003, pe la ora 18.00, dânsul, împreună cu Iu.Buruian și V.Garama, l-au urcat pe V.Marian în automobil și l-au dus într-o pădurice din preajma s.Colonița, unde l-au bătut cu bastonul de masă plastică în regiunea spatelui, apoi i-au legat picioarele și l-au urcat în automobilul de model „Mazda 626”. La ieșirea din pădure s-a terminat motorina și el împreună cu V.Garama s-au dus după petrol, iar Iu.Buruian a rămas cu V.Marian. În sat, au luat automobilul de modelul „Vaz 2121” și i-au dus petrol lui Iu.Buruian, după care ei s-au întors în sat, iar Iu.Buruian s-a dus cu V.Marian. Noaptea târziu, Iu.Buruian a venit cu O.Buga, având niște genți cu haine, cărora le-au dat foc;

- declarațiile analogice ale lui V.Garama, date la urmărirea penală în calitate de învinuit, care a mai comunicat că după ce au adus motorină, Iu.Buruian le-a spus că a telefonat O.Buga și urgent trebuie să plece în oraș. Atunci el cu Iu.Afanasiiev l-au luat pe V.Marian și l-au mutat în automobilul său și au așteptat să se întunece. Peste vreo oră au observat că bărbatul din automobil nu mai respiră și i-au telefonat O. Buga, comunicându-i că acesta este mort. O.Buga și Iu.Buruian le-au zis să facă ce vor cu cadavrul, dar să nu lase urme. Împreună cu Iu.Afanasiiev s-au pornit spre Vadul lui Vodă și au mers până au ieșit la râul Nistru, au legat o piatră de brâu cadavrului, l-au împins mai la adânc și s-au întors la el acasă, unde îi așteptau Iu.Buruian cu O.Buga. Din automobilul lor au scos niște bagaje în care erau haine, cărora O.Buga le-a dat foc, apoi a scos un pachet de polietilenă și a spus că aceștia sunt toți banii, pe care i-a găsit în gențile lui V.Marian. Banii i-a luat el, dar avea suspecții că erau falși și i-a îngropat cu Iu.Afanasiiev la el în grădină. O.Buga, când i-a dat banii, a zis să împartă totul. Consideră că banii i-a primit, pentru ajutorul acordat;

și actele cauzei:

- procesele-verbale de cercetare la fața locului din 22.06.2003, de recunoaștere a

cadavrului din 23.06.2003, de percheziție și de examinare a obiectelor ridicate în cadrul percheziției efectuate în apartamentul lui Iu.Buruian din str.A.Doga 28/2, ap.94, mun.Chișinău, de cercetare a garajului nr.181, situat în mun.Chișinău, str.Florăriei și a automobilului de model „Mazda-626”, cu n/î CIA 663, ce aparține lui Iu.Buruian din 24.06.2003, de examinare a obiectelor din 17.10.2003 și 28.06.2012; de reproducere, verificare și precizare a depozițiilor (declarațiilor) la fața locului din 28.06.2003, în procesul căruia Iu.Buruian a arătat benevol, cum a comis infracțiunea; de confruntare din 30.07.2003, dintre Iu.Afanasiev și Iu.Buruian, în cadrul căruia aceștia au descris circumstanțele comiterii infracțiunii; de audiere a bănuiților V.Garama, Iu.Buruian din 26.06.2003 și din 03.07.2003, și a învinuitului Iu.Afanasiev din 03.07.2003; rapoartele de expertiză nr.2217 din 08.09.2003 și nr.2718 din 30.10.2003; sentința Judecătoria Ciocana din 29.06.2004, prin care Iu.Buruian a fost condamnat la 25 de ani de închisoare, iar V.Garama și Iu.Afanasiev, la câte 24 de ani de închisoare, fiecare; ordonanța de refuz, în pornirea urmăririi penale în privința lui Iu.Buruian din 2006, cât și ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale pe presupusa maltratare a inculpaților Iu.Buruian, V.Garama și Iu.Afanasiev din 25.03.2014, prin care s-a constatat că în privința acestora nu a fost aplicată careva forță psihică sau fizică, pentru a recunoaște vina.

Toate aceste probe, analizate în ansamblu, dovedesc, cu certitudine, că acțiunile inculpatei conțin indicii componentei infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal - instigarea la săvârșirea omorului intenționat, săvârșit cu premeditare, din interes material, de mai multe persoane, cu o deosebită cruzime, la comandă.

Astfel, instanța de apel a considerat greșită aprecierea de către prima instanță a totalității semnelor obiective și subiective a faptei social periculoase comise de către O.Buga, și neîntemeiat a exclus din acțiunile acesteia semnul calificativ „la comandă”, pe când acesta a fost stabilit, cu certitudine, prin probele prezentate de acuzare, inclusiv prin sentința Judecătoria Ciocana, mun.Chișinău din 29.06.2004, prin care au fost condamnați ceilalți coinculpați, fiind constatat că Iu.Buruian, concubinul inculpatei O.Buga, la comanda ultimei, împreună cu V.Garama și Iu.Afanasiev au comis omorul lui V.Marian.

Totodată, instanța a considerat că declarațiile O.Buga, cât și ale coparticipanților Iu.Buruian, V.Garama și Iu.Afanasiev, date în prima instanță și în apel, urmează a fi apreciate critic, a inculpatei - pe motiv că nu corespund realității și nu coroborează cu cumulul de probe administrate, fiind date cu scopul de a evita răspunderea penală, iar ale coparticipanților, date în instanță - fiind date cu scopul de a o proteja pe O.Buga de răspundere penală. Instanța de apel a menționat că, la baza sentinței urmează a fi reținute declarațiile acestora, date în calitate de bănuiți și învinuiți, la urmărirea penală, deoarece corespund circumstanțelor de fapt ale cauzei, fiind date în prezența apărătorului, cu respectarea cerințelor normelor procesual penale. Mai mult ca atât, în procesul confruntării din 30.07.2003, Iu.Buruian a descris clar circumstanțele comiterii omorului, rolurile fiecărui participant, care a fost comis, la propunerea O.Buga, în schimbul unei recompense bănești.

Instanța a respins afirmațiile avocatului, precum că Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama au dat declarații autoincriminatorii la urmărirea penală, inclusiv și împotriva O.Buga, fiindcă au fost maltratați, deoarece, prin ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, în privința lui Iu.Buruian din 2006, cât și ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale pe presupusa maltratare a inculpaților Iu.Buruian, V.Garama și Iu.Afanasiev din 25.03.2014, s-a constatat că în privința acestora nu a fost aplicată careva forță psihică sau fizică, pentru a recunoaște vina.

Pe aceste motive reținute, instanța de apel a conchis că apelurile declarate de

inculpată și avocatul acesteia sunt nefondate, urmând a fi respinse, deoarece se combat prin probele administrate la caz, și anume, declarațiile coparticipanților, date la urmărirea penală, prin care aceștia își recunosc vina și reproduc la fața locului circumstanțele comiterii faptei.

Totodată, instanța de apel consideră întemeiate argumentele invocate de procuror și succesorul părții vătămate, în partea stabilirii pedepsei inculpatei, considerând că prima instanță nu a ținut cont de principiile de individualizare a pedepsei, de scopul acesteia, ignorând prevederile art.6, 7, 61, 75, 76 Cod penal, astfel că, instanța de apel a concluzionat de a-i stabili inculpatei, în baza art.42 alin. (4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 15 ani de închisoare.

La fel, instanța de apel a considerat întemeiat și apelul declarat de succesorul părții vătămate în latura civilă și, reținând dispozițiile art.1422, 1423 Cod civil, urmează a fi dispusă încasarea de la O.Buga, în folosul acestuia, a cheltuielilor legate de funeraliile victimei, în sumă de 9450 lei și prejudiciul moral în mărime de 100000 lei care, reieșind din gravitatea suferințelor fizice și psihice suportate, va duce la o satisfacție echitabilă, în raport cu circumstanțele cauzei. În rest, acțiunea civilă urmând a fi admisă în principiu, iar asupra despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare, procurorul, succesorul părții vătămate O.Marian, inculpata O.Buga și avocatul acesteia S.Coptu, care au solicitat:

- procurorul, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța a aplicat o pedeapsă individualizată, contrar prevederilor legale, la stabilirea căreia nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii, astfel aplicând inculpatei o pedeapsă prea blândă pentru fapta comisă;

- succesorul părții vătămate, casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea prejudiciului material, în sumă de 20000 de dolari SUA, 10000 lei pentru bunurile nimicite și prejudiciul moral în mărime de 200000 lei, invocând motive similare celor din cererea de apel, precum că nu s-a ținut cont de faptul că din materialele dosarului rezultă clar însușirea ilegală de către inculpată a 20000 de dolari SUA și 10000 lei (bunuri nimicite) și nu au dispus încasarea acestora, iar la evaluarea prejudiciului moral, nu au luat în considerație suferințele fizice și psihice ale părții vătămate până la deces, cât și suferințele psihice ale familiei acestuia;

- avocatul, în numele inculpatei, făcând trimitere la prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 6), 12) Cod de procedură penală, casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii, argumentând că instanțele de fond nefondate și-au întemeiat concluziile de vinovăție a inculpatei pe declarațiile succesorului părții vătămate, pe când acestea, la anumite compartimente, nu corespund și nu coroborează cu materialele și probatoriul în dosarul penal, astfel, urmând a fi apreciate critic; instanța nu a ținut cont că nu poate fi confirmată vinovăția O.Buga prin declarațiile martorilor V.Valuța și V.Valuța; instanțele au lăsat fără apreciere declarațiile martorilor Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, date în ședința de judecată, unde aceștia, unanim, au declarat că ei nu au fost instigați sau determinați să comită omorul lui V.Marian; instanța de apel și-a întemeiat soluția pe unele probe din dosar, concluzionând că acestea confirmă vina inculpatei, însă fără a le verifica, doar dându-le citire și consemnându-le în procesul-verbal, pe când nu era în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de către prima instanță, dacă

ele nu au fost verificate în ședința instanței de apel, de unde rezultă că examinarea cauzei în apel a fost superficială și unilaterală;

- inculpata, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 15), 16) Cod de procedură penală, casarea sentinței și deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că s-a examinat cauza unilateral, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în acțiunile ei lipsesc elementele componente infracțiunii incriminate, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme, date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, considerând că nu se face vinovată de infracțiunea imputată, deoarece nu era prietenă cu partea vătămată și nu avea niciun motiv de a săvârși această infracțiune.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2014, s-a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procuror, succesorul părții vătămate O.Marian, avocatul S.Coptu, în numele inculpatei și inculpata O.Buga, ca fiind vădit neîntemeiate.

Instanța de recurs, cu referire la motivele invocate de procuror, a concluzionat că, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.6, 7, 61, 75, 76 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise, de datele privind persoana inculpatei, de circumstanțele atenuante și agravante, inclusiv și cele invocate în recurs, astfel, a aplicat O.Buga o pedeapsă echitabilă care se încadrează în limitele legale prevăzute de lege.

La fel, cu referire la motivele invocate de succesorul părții vătămate în ce privește dezacordul privind încasarea prejudiciului material și moral, instanța de recurs a fost solidară cu concluzia instanței de apel, considerând că aceasta corect a admis, în principiu, acțiunea civilă, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor materiale să se pronunțe instanța civilă, fiindcă instanței nu i-au fost prezentate probe incontestabile ce ar confirma suma prejudiciului solicitat, iar faptul dat nu îngrădește dreptul recurentului de a-și recupera prejudiciul cauzat în ordinea procedurii civile. Referitor la prejudiciul moral, instanța de recurs a menționat că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare, iar pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibil, în mod rezonabil, care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpată, precum și de toate consecințele acesteia, așa cum rezultă din actele medicale și alte probe administrate în cauză. Astfel, instanța de apel, reținând cele enunțate supra, corect a evaluat dauna morală în mărime de 100000 lei și prejudiciul material în sumă de 9450 lei, ce constituie cheltuielile legate de funeraliile victimei V.Marian, luând în considerare suferințele fizice și psihice ale victimei, gradul de vinovăție a inculpatei, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție familiei decedatului.

Cu referire la temeiurile invocate de avocat, în numele inculpatei și de inculpată, instanța de recurs a constatat că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor declarate, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate, considerând că recurenții își exprimă dezacordul său cu modalitatea de apreciere a probelor administrate în cauză, ce au fost verificate în ședința instanței, fără a-și motiva recursul din punct de vedere al problemei de drept.

La fel, s-a menționat că instanța de apel a dat o motivare corespunzătoare și argumentată tuturor motivelor din apeluri, iar decizia instanței de apel corespunde

prevederilor art.414, 417 Cod de procedură penală, soluție pe care instanța de recurs și-a însușit-o pe deplin și a cărei reluare nu s-a mai impus.

De asemenea, instanța a conchis că criticile formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul temeiul invocat la pct.4) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, nefiind specificat în ce a constatat încălcarea comisă de instanța de apel.

Instanța de recurs a respins argumentele recurentului, precum că inculpata O.Buga nu se face vinovată de comiterea infracțiunii imputate, dat fiind că acestea sunt combătute prin probele administrate și verificate în instanțele de judecată, potrivit cărora s-a stabilit că anume inculpata, la 19.06.2003, l-a întâlnit la aeroportul Chișinău pe V.Marian și, folosindu-se de încrederea acordată, inducându-l în eroare, l-a dus în regiunea bazei turistice „Doina” din sect.Râșcani, mun.Chișinău, unde l-a predat complicilor săi, Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama care, ulterior, l-au urcat într-o mașină, l-au bătut, apoi, legându-i o piatră de corp, l-au aruncat în r.Nistru, în rezultatul căruia V.Marian a decedat, cauza decesului fiind asfixie mecanică prin înec, fapt confirmat de către Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, care au fost condamnați pe acest caz.

Neîntemeiat a considerat instanța de recurs și argumentul recurenților, precum că instanța de apel a făcut trimitere la unele probe din dosar, fără a le verifica, doar citindu-le și consemnându-le în procesul-verbal, deoarece conform procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 27.06.2014, cu acordul părților, probele din dosar au fost prezentate și verificate, iar careva demersuri, privind audierea suplimentară a martorilor sau cercetarea altor probe, nu au fost înaintate de către participanții la proces.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că recurenta a descris evenimentele care s-au petrecut de fapt din punctul ei de vedere, pe când acestea contravin materialelor cauzei și situației de fapt, stabilită de instanța de judecată.

În concluzie, instanța de recurs a constatat că acțiunilor inculpatei O.Buga li s-a dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă acesteia i s-a stabilit, cu respectarea prevederilor art.61, 75-76 Cod penal, ținându-se seama de gradul prejudiciabil al faptei comise, de persoana inculpatei, de toate circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, fiindu-i numită o pedeapsă, în limitele sancțiunii normei penale, în baza căreia a fost declarată vinovată.

10. Împotriva hotărârilor nominalizate, a declarat recurs în anulare avocatul S.Coptu, în numele condamnatei O.Buga care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, argumentând că erorile de drept comise la judecarea cauzei, atât în instanța de recurs, cât și în instanța de apel, constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care au afectat hotărârile atacate din următoarele considerente:

- instanța de recurs nu și-a motivat hotărârea și nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate în recursurile ordinare declarate, fapt ce a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate și nemotivate;

- instanța de recurs a stabilit incorect că apărătorul a invocat ca temei de recurs pct.4) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală și nu a specificat în ce a constatat încălcarea;

- incorectă este constatarea instanței de recurs că niciunul din temeiurile la care dânsul s-a referit în recurs, nu și-au găsit confirmare din punct de vedere al erorii de drept, care ar servi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel, în timp ce instanța nu a respins niciun argument invocat de el și de inculpată în recursurile ordinare declarate, pe când dânsii și-au expus viziunea asupra

nevinovăției condamnatei, precum și asupra probelor care au fost reținute și cărora instanțele de fond nu le-au dat nicio apreciere;

- instanța de apel nu și-a motivat soluția din care motiv a apreciat critic declarațiile condamnatei referitor la faptul că dânsa nu i-a determinat pe Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama la răpirea și uciderea lui V.Marian, neavând niciun interes material, pentru a săvârși instigarea la comiterea omorului;

- instanța de apel incorect a pus la baza soluției ce confirmă vinovăția inculpatei declarațiile succesoriului părții vătămate, care urmau parțial a fi apreciate critic, deoarece vin în contradicție cu probele materiale, și anume, cu răspunsul BCR referitor la transferurile bănești pe contul bancar pe numele O.Buga din Israel;

- instanța de apel, deși a audiat martorii Iu.Buruian, Iu.Afanasiev, V.Garama, care au declarat că ei nu au fost instigați sau determinați într-un anumit mod sau fel să comită omorul, neîntemeiat și-a bazat concluziile pe declarațiile acestora, date în cadrul urmăririi penale, unde au fost siliți și forțați să recunoască vinovăția în comiterea infracțiunii, aceste declarații nu au putut fi reținute de instanță și din motiv că în materialele cauzei penale disjuncte în privința O.Buga, nu au fost anexate toate declarațiile depuse de Iu.Buruian, Iu.Afanasiev, V.Garama, ci numai unele din ele care, în viziunea părții acuzării, erau convenabile;

- instanțele, constatând că O.Buga a instigat, la comiterea omorului lui V.Marian, din interes material, pentru a nu-i restitui o datorie de 11000 de dolari SUA, nu au luat în considerație că din probele materiale rezultă că aceasta a primit prin transfer de la V.Marian 7900 de dolari SUA, iar concluziile instanțelor în partea dată rezultă din argumentele părții acuzării, cu titlu de pretinsă datorie, care nu a fost probată;

- instanțele de fond nu și-au argumentat concluziile, prin ce a fost confirmat interesul material și care este mărimea lui, odată ce au reținut în acțiunile condamnatei acest semn calificativ;

- instanțele au lăsat fără apreciere circumstanța că, după pronunțarea sentinței Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău din 29.06.2004, mama inculpatei, la 23.12.2004, a restituit reprezentantului părții vătămate și civile, V.Valuța, suma de 2600 de dolari SUA și 2000 de euro, cu titlu de prejudiciu material cauzat în procesul penal Iu.Buruian;

- instanța de apel, deși partea apărării a solicitat studierea și cercetarea cauzei penale în privința lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, a lăsat fără examinare solicitarea dată, încălcând dreptul lui O.Buga la un proces echitabil, aceasta fiind lipsită de dreptul de a studia toate declarațiile persoanelor condamnate și probele cauzei, dar nu doar cele ce o învinovățesc;

- instanțele de fond și-au întemeiat concluziile de vinovăție a condamnatei pe declarațiile lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, însă nu au indicat prin care conținut concret al acestor declarații se confirmă vinovăția O.Buga, odată ce dânșii au dat declarații contradictorii, din care rezultă faptul că ei urmau doar să-l sperie pe V.Marian sau să-l transmită unor persoane, pentru a-l duce peste hotare, și nu rezultă că O.Buga i-a rugat să-l răpească și să-l lipsească de viață, astfel că intenția celor trei condamnați, la acea etapă, nu era comună cu intenția O.Buga;

- instanțele nu au dat apreciere declarațiilor lui V.Garama, care coroborează cu descifrările convorbirilor telefonice, din care nu rezultă că acesta ar fi sunat-o pe O.Buga și i-ar fi comunicat că ei l-au omorât pe V.Marian;

- instanțele nu au demonstrat prin probe participarea condamnatei la săvârșirea infracțiunii incriminate, fiindcă existența relațiilor între O.Buga și aceste trei persoane, nu indică faptul că dânsa a fost instigator al comiterii omorului victimei, adică aceasta nu a întrunit condițiile, pentru ca să existe elementul de participare penală;

- instanțele de fond au lăsat fără apreciere argumentele apărării că Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama au săvârșit infracțiunea prin exces de autor, fiindcă dâșii au întreprins anumite acțiuni, care nu au fost cuprinse de intenția lui O.Buga și dânsa nu este pasibilă de răspundere penală, fiindcă intenția ei nu a fost cuprinsă de intenția celorlalți participanți;

- nu a fost argumentat de instanțe nici motivul invocat, precum că acțiunile O.Buga întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.323 Cod penal, deoarece din declarațiile celor trei condamnați, care au afirmat că acțiunile O.Buga au fost săvârșite după comiterea omorului lui V.Marian, și anume, că dânsa a dat foc hainelor lui V.Marian, că le-a dat lor haine și banii victimei, pe care ei i-au ascuns și apoi le-au dat foc, constituie favorizarea dinainte nepromisă a infracțiunii și nicidecum nu pot constitui, prin sine, complicitate la infracțiunea de omor prin instigare;

- instanțele nu au reținut că acțiunile inculpatei nu întrunesc semnele infracțiunii de omor cu premeditare, deoarece între coparticipanții Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama nu a existat nicio înțelegere cu condamnată, referitor la comiterea omorului și nu a fost nicio pregătire a acțiunilor din timp;

- instanțele nu au dat apreciere erorilor de drept, care au avut loc în cadrul urmăririi penale, cu încălcarea normelor de procedură penală, și anume, că la efectuarea urmăririi penale în procesul penal disjunct din cauza penală inițială, până a fi suspendată cauza din 2003 până în 2006, acțiunile procesuale pe caz au fost efectuate de procurori și ofițeri de urmărire penală neîmpuțerniciți, fapt ce duce la nulitatea acestora, în temeiul art.251 Cod de procedură penală;

- instanța de apel, rejudecând cauza și adoptând o nouă hotărâre, nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor penale în prima instanță, nu a verificat probele administrate în cadrul urmăririi penale și în ședințele de judecată, dar a audiat doar condamnată și succesorul victimei și a cercetat anumite mijloace de probă, astfel, condamnată nu a avut parte de un proces contradictoriu și motivarea deciziilor, prin urmare, condamnatei i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, în retrospectivă făcând trimitere la cauzele Suominen vs Filanda, Giuran vs România, Bulut vs Austria, Foucher vs Franța, Güveç vs Turcia ș.a.

11. Judecând recursul în anulare declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul R.Moldova despre depunerea cererii.

Conform art.6 pct.44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, poate fi considerat încălcarea esențială a drepturilor și libertăților persoanei garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția R.Moldova și de alte legi naționale.

Colegiul penal, în baza prevederilor art.457 alin.(3), 434 Cod de procedură penală, verifică legalitatea hotărârilor atacate, pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

După cum rezultă din textul recursului, unul din argumentele invocate de recurent se referă la nemotivarea de către instanțele de apel și recurs ordinar a soluției de

condamnare a O.Buga, în baza art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal și nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs, considerând că prin aceasta a fost încălcat dreptul condamnații la un proces echitabil și la un recurs efectiv.

La acest capitol, Colegiul penal reiterează jurisprudența CEDO (cazul Ruiz Torija vs Spania, 09.12.1994), unde Curtea notează că instanțele judecătorești naționale trebuie să-și motiveze deciziile, în temeiul art.6 § 1 al Convenției. Totuși instanțele judecătorești nu sunt obligate să ofere răspuns detaliat la fiecare argument și extinderea, la care se aplică această obligație de a prezenta motive, poate să varieze în dependență de caracterul deciziei. Motivele deciziei pot fi, de asemenea, deduse din circumstanțele cauzelor. În alt caz (Coroi vs R. Moldova, 15.03.2011), Curtea a specificat că este adevărat că decizia Curții de Apel a fost foarte succintă și doar a menținut hotărârea primei instanțe. Totuși, având în vedere faptul, că fondul cauzei a fost examinat în mod corespunzător de către prima instanță și că hotărârea acesteia este motivată suficient, precum și ținând cont de natura motivelor invocate de reclamant în cererea sa de recurs, Curtea nu consideră că respingerea recursului, fără o motivare detaliată, constituie o violare a cerințelor art.6 § 1 al Convenției.

Referitor la argumentele recurentului privind dezacordul cu hotărârile judecătorești, pe motiv că probele care au fost puse la baza hotărârilor de condamnare nu confirmă vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii imputate și urmau a fi considerate nule, deoarece au fost efectuate cu încălcări de procedură penală, iar declarațiile succesivului părții vătămate O.Marian, a martorilor V.Valuța și V.Valuța urmau a fi apreciate critic și reținute ca veridice declarațiile martorilor Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, care au declarat că nu a existat nicio înțelegere cu condamnată, referitor la comiterea omorului, aceasta nu i-a instigat și nu i-a determinat la săvârșirea faptei date, și nu a avut loc nicio pregătire a acțiunilor din timp, Colegiul penal le consideră neîntemeiate, dat fiind că acestea țin de posibilitatea unei reaprecieri a stării de fapt, a circumstanțelor și probelor cauzei, ceea ce nu constituie acel viciu fundamental, ce ar servi drept temei, de a interveni în procedura precedentă.

Mai mult, în opinia Colegiului penal, instanța de apel, la examinarea apelurilor declarate de avocat, în numele inculpatei și de inculpată, a respectat cerințele art.414 Cod de procedură penală, a verificat și a apreciat conținutul probelor și valoarea lor probatorie, cu expunerea analizei desfășurate și minuțioase a acestora în textul deciziei.

Analizând probele expuse în hotărârile judecătorești, Colegiul penal constată că instanțele, întemeiat și argumentat, le-au pus la baza hotărârilor pronunțate care sunt amănunțit descrise în sentință, deciziile instanței de apel și de recurs ordinar, cât și la pct. 7.2. și 9 al prezentei decizii care, analizate în ansamblu, cert dovedesc vinovăția O.Buga în săvârșirea infracțiunii de care a fost recunoscută vinovată - art.42 alin.(4), 145 alin.(2) lit.a), b), i), j), p) Cod penal.

La fel, Colegiul penal constată că argumentele invocate de recurent, precum că în acțiunile condamnații nu s-a constatat existența faptei, iar hotărârile nu cuprind motivele pe care se întemeiază soluțiile, se combat prin materialele cauzei și nu se semnalizează în esență presupusele erori de drept, astfel încât hotărârile atacate cuprind motivele, pe care se întemeiază soluția, fiind descrise detaliat și argumentat în hotărârile judecătorești contestate.

Instanțele de fond au constatat că acțiunile O.Buga întrunesc elementele infracțiunii incriminate, dat fiind că dânsa, cunoscând că V.Marian revine în țară, cu scopul de a nu restitui banii, pe care acesta îi transferase din Israel pe contul ei, i-a instigat pe Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama la omorul acestuia contra unei recompense, și anume, conform planului stabilit cu coparticipanții săi, dânsa l-a întâlnit

la aeroport pe V.Marian și l-a dus în regiunea bazei turistice „Doina”, unde aceștia deja îi așteptau.

Astfel, Colegiul penal constată că instanțele corect nu au luat în considerație argumentele părții apărării, precum că O.Buga nu i-a instigat și nu i-a determinat pe Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama la răpirea și uciderea lui V.Marian și că nu ar fi existat careva interes material, deoarece declarațiile acestora contravin declarațiilor coparticipanților săi (martori pe caz), date în cadrul urmăririi penale în calitate de învinuiți, a succesorului părții vătămate O.Marian, a martorilor V.Valuța, V.Valuța, S.Canțîr, V.Vlas, A.Manoli, L.Buga, cât și probelor scrise - proceselor-verbale de verificare și precizare a depozițiilor la fața locului din 28.06.2003, de confruntare dintre Iu.Afanasiev și Iu.Buruian din 30.07.2003, de audiere a bănuiților V.Garama, Iu.Buruian din 26.06.2003, 03.07.2003 și a învinuitului Iu.Afanasiev din 03.07.2003, potrivit cărora au fost descrise circumstanțele comiterii omorului, rolurile fiecărui participant, că instigatorul acestei infracțiuni a fost O.Buga, care a dat ideea săvârșirii omorului lui V.Marian, în schimbul unei recompense bănești, determinându-i de a săvârși fapta.

Totodată, Colegiul remarcă că instanțele just au apreciat critic declarațiile condamnaților Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, date în cadrul cercetării judecătorești, în prezenta cauză, constatând că acestea au fost date cu scopul de a o proteja pe O.Buga de răspundere penală.

Critica recurentului referitor la aprecierea și interpretarea eronată a probelor, ce a dus la stabilirea greșită a faptelor, nu poate fi reținută, deoarece instanțele, ținând seama de prevederile art.99-101 Cod de procedură penală, au cercetat sub toate aspectele probele prezentate de către părți, au audiat inculpata și succesorul părții vătămate, au dat citire actelor cauzei, verificându-le și apreciindu-le just, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și, ca urmare, au stabilit corect starea de fapt și drept, inclusiv vinovăția O.Buga.

Instanța de recurs atestă că, la aprecierea probelor, instanța este independentă, nefiind legată de opinia altor persoane, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare. La caz, se constată că nu există nicio discordanță între cele reținute de instanțele de judecată și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului, precum că instanța de apel nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzei în prima instanță și nu a verificat probele administrate, prin care condamnată nu a avut parte de un proces contradictoriu, deoarece, după cum rezultă din procesele-verbale al ședinței instanței de apel, instanța a audiat suplimentar condamnată, succesorul părții vătămate, O.Marian, a verificat probele acumulate la urmărirea penală și în ședințele de judecată, acestea fiind citite și consemnate în procesul-verbal. Mai mult, la solicitarea avocatului, instanța a dat citire și altor probe care, în opinia acestuia, urmau a fi apreciate și cărora instanța le-a dat apreciere, iar careva solicitări din partea participanților la proces de a audia suplimentar și alți martori, nu au fost înaintate (f.d.132-136 v.5).

La fel, reieșind din procesul-verbal al ședinței, instanța de apel, atât avocatul, cât și O.Buga, deși inițial au solicitat cercetarea dosarului penal disjunct în privința lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, pe motiv că condamnată nu a luat cunoștință de procesele-verbale de audiere a acestora, în ședința de judecată din 08.04.2014 (f.d.130-133), ulterior, au decis că e posibil de continuat și finalizat examinarea cauzei, fără interpelarea și studierea dosarului dat și au declarat că nu au alte probe suplimentare, în urma căreia instanța de apel a dispus continuarea și finalizarea examinării cauzei, în lipsa

acestei cauze penale. Din acest motiv, Colegiul penal respinge argumentul avocatului că instanța de apel a lăsat fără examinare solicitarea sa cu privire la studierea și cercetarea cauzei, în privința lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, și că, prin aceasta, i-ar fi fost încălcat dreptul condamnatului la un proces echitabil.

În acest context, Colegiul penal ține să enunțe că, în prima instanță, coinculpații Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama au fost audiați în calitate de martori, astfel, atât avocatul, cât și condamnatul, au avut posibilitatea de a adresa întrebări acestora, referitor la declarațiile date de ei, în calitate de bănuiți și învinuiți, astfel că, la etapa cercetării judecătorești, administrarea probelor a avut loc în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate, cu respectarea dreptului la apărare al părților în această fază procesuală, respectându-se dispozițiile art.24 Cod de procedură penală.

Cât privește afirmațiile, precum că declarațiile martorilor Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, date la urmărirea penală, nu puteau fi reținute ca veridice și puse la baza soluției de condamnare, deoarece aceștia au fost siliți și forțați să recunoască vinovăția, Colegiul penal atestă că, asupra acestui motiv s-a expus instanța de apel care, reținând rezoluția de a nu începe urmărirea penală din 09.10.2006 și ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 25.03.2014, a conchis corect că nu s-a demonstrat faptul aplicării asupra acestora, a forței psihice și fizice, în scopul recunoașterii comiterii infracțiunii.

Totodată, fiind verificată versiunea pretinsei maltratării de către inspectorii de poliție a CPR Criuleni, cât și faptul, dacă există răspunsuri la plângerile referitor la maltratarea lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, s-a constatat că doar Iu.Buruian s-a adresat cu plângere pe pretinsa maltratare, care s-a soldat cu refuzul în pornirea urmăririi penale din lipsa faptului infracțiunii, deoarece din extrasul din registrul înregistrărilor asistenței medicale, pe anii 2000-2005, careva chemări din partea ultimului nu au fost înregistrate. Mai mult, acțiunile procesuale au fost efectuate în prezența apărătorilor, ce a exclus pretinsul fapt că declarațiile acestora au fost dobândite prin aplicarea violenței, amenințărilor sau altor mijloace de constrângere, precum și faptul că actele procesuale în care au fost consemnate acestea, ar fi fost semnate sub presiune de către Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama. Apărătorii dâșilor, la acea etapă, au fost prezenți la toate acțiunile procesuale și aveau întrevederi confidentiale cu aceștia, astfel că, în numele acestora, au avut posibilitatea de a sesiza organele de resort, referitor la pretinsa maltratare a lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, însă astfel de sesizări din partea lor nu au fost înregistrate, de unde se prezumă că față de ultimii nu a fost aplicată violența ori constrângerea fizică sau psihică, pentru a da careva declarații incriminatorii.

Neîntemeiată este și afirmația recurentului, precum că instanțele nu au argumentat din care motiv a apreciat critic declarațiile O.Buga, prin care a negat faptul instigării și determinării lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama la răpirea și omorul lui V.Marian, neavând niciun interes material, pentru a săvârși fapta dată, care a fost interesul material și mărimea acestuia, deoarece instanțele, apreciind critic declarațiile O.Buga, la acest capitol, au reieșit din probele administrate, și anume, din declarațiile lui Iu.Buruian, potrivit cărora anume O.Buga l-a instigat la săvârșirea omorului victimei, în scopul neachitării datoriei față de V.Marian, care urma să revină în țară. Astfel, nedorința de a restitui banii primiți de la victimă a fost cea care a alimentat intenția de a comite omorul și, în cazul dat, nu contează dacă datoria a avut sau nu un suport juridic și care a apărut la condamnată până ca victima să revină în țară, iar când aceasta a revenit, dânsa a finalizat executarea faptei prejudiciabile, prin intermediul lui Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, care au obținut venituri sub formă de remunerare materială, în mărime de

3000 de dolari SUA de la instigatorul infracțiunii - O.Buga, fapt confirmat și de către Iu.Afanasiev și V.Garama.

De asemenea, urmează a fi respins argumentul recurentului, precum că nu a fost demonstrată participația condamnatului la infracțiunea incriminată, considerând că existența relațiilor între O.Buga și Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama nu indică la faptul că dânsa ar fi fost instigator al comiterii omorului victimei, adică aceasta nu a întrunit condițiile, pentru ca să existe elementul de participație penală.

La acest capitol, Colegiul penal atestă că, potrivit legislației în vigoare, instigator este persoana care, cu intenție, determină o altă persoană să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală. Ca formă a participației penale, instigarea este fapta unei persoane (instigator) care determină, cu intenție, prin orice mijloace, o altă persoană (instigat) să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală. Caracteristică instigării este împrejurarea că instigatorul, după ce a luat hotărârea de a săvârși o infracțiune, desfășoară o activitate materială, externă, pentru a transmite hotărârea luată altei persoane, care, fiind decisă să comită fapta prevăzută de legea penală, trece apoi în mod concret la săvârșirea ei, devenind autor al infracțiunii. Instigatorul contribuie la săvârșirea infracțiunii, prin transmiterea către cel instigat a ideii săvârșirii infracțiunii și prin determinarea luării de către acesta a hotărârii de a săvârși fapta, care rezultă din trecerea ei la executarea infracțiunii. Astfel, instigarea la săvârșirea unei infracțiuni reprezintă, în esență, o acțiune de natură a influența psihicul persoanei, adică a determina o altă persoană să săvârșească infracțiunea. Deci instigatorul este un participant sui-generis la infracțiune, el nu participă la săvârșirea materială a infracțiunii, la realizarea laturii obiective a acesteia, însă are ideea de săvârșire a infracțiunii, pe care o transmite altei persoane, făcând ca aceasta să ia hotărârea și să o pună în executare. La caz, aceasta a fost realizată de către condamnată O.Buga, prin faptul că dânsa verbal l-a instigat pe Iu.Buruian, care i-a atras și pe Iu.Afanasiev și V.Garama contra unei recompense bănești să săvârșească omorul lui V.Marian.

Conform prevederilor art.48 Cod penal, se consideră exces de autor, săvârșirea de către autor a unor acțiuni infracționale, care nu au fost cuprinse de intenția celorlalți participanți.

Colegiul penal ține să enunțe că excesul de autor este o formă specifică de săvârșire a infracțiunii de către unul sau mai mulți participanți și constă în faptul că el (ei) săvârșesc activități infracționale, care nu au fost cuprinse de intenția celorlalți participanți.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, nu suntem în prezența unei situații de exces de autor, deoarece intenția condamnatului a fost unică cu cea a autorilor, dat fiind că, potrivit materialelor cauzei, după ce victima și-a pierdut cunoștința, din cauza leziunilor primite, V.Garama a observat că acesta nu respiră și văzând că este mort, a sunat-o pe O.Buga, comunicându-i despre acest fapt și a primit indicația de la aceasta și Iu.Buruian să facă ce vor cu cadavrul, dar să nu lase urme, prin urmare, autorii faptei nu au comis acțiuni, care nu erau cuprinse de intenția celorlalți participanți.

Pe motivele date, se respinge și afirmația recurentului, precum că acțiunile O.Buga întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.323 Cod penal, considerând că condamnată doar a distrus urmele infracțiunii săvârșite, fără a avea atribuție la omorul victimei. În combaterea acestor afirmații, instanțele au reținut declarațiile succesorului părții vătămate O.Marian, a martorilor V.Valuța, V.Valuța care, fiind anunțați, la 23.06.2003, că a fost găsit un cadavru și, probabil, poate să fie V.Marian, imediat au sunat-o pe O.Buga comunicându-i cele aflate, ultima asigurându-l că nu poate fi V.Marian, deoarece acesta va reveni în țară la 30.06.2013, pe când, de facto, după cum

rezultă din înregistrările video din aeroport, V.Marian a revenit în țară la 19.06.2013, unde a fost întâlnit de O.Buga, cu care a urcat în taxi. Astfel, aceasta cunoștea despre soarta victimei care, la comanda ei, a fost ucis.

Concomitent, urmează a fi respins și argumentul recurentului, precum că probele administrate nu întrunesc semnele infracțiunii incriminate de omor premeditat, deoarece între coparticipanți nu a existat o pregătire din timp a acțiunilor și nicio înțelegere prealabilă, referitor la faptul comiterii omorului.

În acest sens, Colegiul penal reține că, pentru ca fapta să poată fi considerată ca fiind săvârșită cu premeditare, este necesară îndeplinirea cumulativă a trei condiții: a) trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării; b) în acest interval de timp făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concretizeze forțele sale psihice, în vederea asigurării reușitei acțiunii sale; c) în acest interval de timp făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire, de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei. Aceste condiții au fost reținute în seama condamnatei, deoarece ideea de a comite omorul victimei, a venit la condamnată, până când victima a revenit în țară, adică din timp, fapt ce rezultă din declarațiile lui Iu.Buruian, după care O.Buga a întâlnit victima, a petrecut-o la baza de odihnă „Doina”, unde i-a propus să rămână în acea seară, adică a atras victima la locul prestabilit, având înțelegerea prealabilă cu Iu.Buruian, Iu.Afanasiev și V.Garama, obiectul înțelegerii fiind omorul victimei V.Marian.

Neîntemeiată este afirmația recurentului, precum că instanțele urmau a da apreciere critică declarațiilor succesoriului părții vătămate, referitor la suma prejudiciului, invocată de 20000 de dolari SUA, deoarece după cum rezultă din hotărârile judecătorești, instanțele au dat o apreciere corespunzătoare acestora, admitând parțial acțiunea civilă în partea dată, lăsând ca asupra prejudiciului material cauzat să se expună instanța, în ordinea procedurii civile, inclusiv și din motivul că la data de 23.12.2004, mama condamnatei a restituit reprezentantului părții vătămate și civile, V.Valuța, suma de 2600 de dolari SUA și 2000 de euro cu titlu de prejudiciu material, în cauza procesului lui Iu. Buruian.

La fel, urmează a fi respins temeiul invocat de recurent, precum că suma datoriei de 11000 de dolari SUA nu a fost confirmată, fiindcă, prin transfer, O.Buga a primit doar suma de 7900 de dolari SUA, deoarece suma dată rezultă din banii transferați acesteia de către V.Marian, plus suma de bani ce a fost găsită de O.Buga între hainele victimei, achitată persoanelor care au comis omorul acestuia, și anume, lui V.Garama - 2000 de dolari SUA și lui Iu.Afanasiev - 1000 de dolari SUA.

Totodată, lipsite de temei sunt și afirmațiile recurentului privind pretensele erori de drept admise în cadrul urmăririi penale invocate în recursul în anulare la pct.10 al prezentei decizii. Asupra acestora, Colegiul penal reține că art.251 alin.(3) Cod de procedură penală, stipulează clar cazurile, în care instanța poate din oficiu interveni, pentru a constata încălcările ce atrag nulitatea actelor procedurale. Reieșind din prevederile alin.(4) al aceluiași articol, încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului, dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului. Aceste încălcări se referă la nulitățile relative, deoarece ele sunt restrânse în anumite limite de timp, adică părțile fiind impuse să invoce excepția nulității relative în mod operativ, într-o anumită perioadă, iar neinvocarea acesteia în termenul prevăzut de lege atrage tardivitatea excepției de nulitate și acoperirea nulității, care nu mai poate fi cerută de partea interesată în altă etapă a procesului penal, ori printr-un alt mijloc procesual.

Din actele cauzei rezultă că condamnată O.Buga a avut acces la o instanță de judecată și posibilitatea de a fi audiată, cât și de asistența juridică care i-a fost acordată atât la urmărirea penală, cât și în instanțele de judecată, nefiind lipsită de dreptul la apărare și de a ataca acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală.

Mai mult, prin rezoluția din 23.06.2003, a fost pornită urmărirea penală de către procurorul în procuratura r-nului Criuleni, A.Motricală. Prin ordinul CPR Criuleni nr.29 din 23.06.2003, a fost creată grupa de urmărire operativă în descoperirea crimei, pe dosarul penal nr.2003210284, unde superiorul grupei era I.Artiom și membrii grupei - M.Sajin, I.Onu, S.Canțir, Gh.Malai, A.Gorea și V.Minciuna.

La fel, în urma examinării raportului ofițerului de urmărire penală al CPR Criuleni, I.Artiom și materialele cauzei penale nr.2003210284, procurorul în procuratura r-nului Criuleni, A.Motricală, prin ordonanța din 28.11.2003, a dispus disjungerea cauzei penale, în privința O. Buga, într-o procedură separată, urmând a se păstra nr. 200320284, cu remiterea acesteia pentru completarea urmăririi penale ofițerului de urmărire penală al CPR Criuleni, I.Artiom. Totodată, de către procurorul A.Motricală, la 11.07.2013, a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în privința O.Buga, aleasă măsura preventivă, în urma căreia, la 11.07.2013, a fost emisă ordonanța de anunțare în căutare a învinuitei.

La 02.09.2003, procurorul în procuratura r-nului Criuleni, V.Gratila, a înaintat demers privind autorizarea interceptării convorbirilor telefonice și a emis ordonanța de interceptare a convorbirilor telefonice, care a fost autorizată de judecătorul de instrucție al Judecătoriei Criuleni. La 28.07.2004, acesta a prelungit termenul urmăririi penale și la 31.05.2004 a dispus, prin ordonanță, transmiterea cauzei penale altui ofițer de urmărire penală.

La 19.08.2004, procurorul în procuratura r-nului Criuleni, G.Plăcintă, a înaintat demers privind autorizarea ridicării descifrărilor convorbirilor telefonice care, prin încheierea instanței de judecată din 19.08.2004, a fost admis și autorizată ridicarea acestora.

Conform art.51 alin.(1) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.122 din 14.03.2003, procurorul este persoana cu funcție de răspundere care, în limitele competenței sale, exercită în numele statului urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanță, exercită și alte atribuții prevăzute de prezentul cod, iar potrivit art.52 alin.(1) pct.2), 3) Cod de procedură penală, în aceeași redacție, în cadrul urmăririi penale, procurorul exercită nemijlocit urmărirea penală în condițiile legii și conduce personal urmărirea penală și controlează legalitatea acțiunilor procesuale efectuate de organul de urmărire penală.

Așadar, la caz, au fost respectate prevederile art.274 alin.(1), (2), 270 alin.(2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.122 din 14.03.2003. Astfel, nu era necesară emiterea ordonanțelor de către procurorul r-nului Criuleni, privind stabilirea competenței de a conduce urmărirea penală în acest proces penal, fiindcă procurorul este persoana care exercită conducerea acțiunilor de urmărire penală efectuate de organul de urmărire penală și care este investit în funcție de către Procurorul General.

La fel, nefondat este temeiul invocat de recurent, precum că urmărirea penală, în 2006, a fost suspendată de un procuror-interimar în procuratura Criuleni, D.Moldovan, în lipsa ordonanței procurorului r-nului Criuleni, că aceasta nu a fost investită cu dreptul de a conduce urmărirea penală, nefiind investită în funcție de procuror, conform Legii cu privire la Procuratură, deoarece recurentul nu aduce probe în confirmarea faptului că D.Moldovan nu a fost investită în funcție de procuror, iar pe raportul ofițerului de urmărire penală, șeful-adjunct SUP CPR Criuleni, I.Artiom, prin care acesta solicită suspendarea urmăririi penale, până la stabilirea locului aflării și reținerii învinuitei, este

aplicată rezoluția din 27.11.2006 a procurorului r-nului Criuleni, M.Buruian, prin care D.Moldovan a fost investită în calitate sa de procuror-interimar, în Procuratura r-nului Criuleni, de a decide conform prevederilor art.287¹ Cod de procedură penală (f.d.202-203 v.1).

Declarativ consideră Colegiul penal și argumentul recurentului, precum că lipsește ordonanța cu privire la competența procurorilor în această cauză, când deja cauza penală a fost transmisă de către procurorul r-nului Criuleni spre efectuarea urmăririi penale procurorului A.Machedon, deoarece, prin ordonanța procurorului interimar al r-nului Criuleni, A.Melnic, din 10.05.2010, a fost anulată ordonanța din 27.11.2006 de suspendare a urmăririi penale, reluată urmărirea penală și dispusă continuarea efectuării urmăririi penale de către procurorul în procuratura r-nului Criuleni, A.Machedon, în urma căreia, la 10.05.2010, acesta a emis ordonanța de punere sub învinuire a O.Buga (f.d.206-209 v.1).

La fel, urmează a fi respins și argumentul recurentului că suma pretinsei datorii de 11000 de dolari SUA nu a fost confirmată, fiindcă, prin transfer, aceasta a primit doar suma de 7900 de dolari SUA, deoarece suma restantă rezultă din banii transferați, plus suma de bani ce a fost găsită de O.Buga între hainele victimei, achitată persoanelor care au comis fapta, și anume, lui V.Garama - 2000 de dolari SUA și lui Iu.Afanasiev - 1000 de dolari SUA.

Lipsită de temei este și afirmația recurentului, precum că instanțele urmau a da apreciere critică declarațiilor succesului părții vătămate, referitor la suma prejudiciului invocată de 20000 de dolari SUA, deoarece, după cum rezultă din hotărârile judecătorești, instanțele au dat apreciere acestora, admitând parțial acțiunea civilă în partea dată, lăsând ca asupra prejudiciului material cauzat să se expună instanța în ordinea procedurii civile, inclusiv și din motivul că la data de 23.12.2004, mama condamnatului a restituit reprezentantului părții vătămate și civile V.Valuța suma de 2600 de dolari SUA și 2000 de euro, cu titlu de prejudiciu material, în cauza procesului lui Iu.Buruian.

În concluzie, Colegiul penal constată că nu există contradicție evidentă între cele reținute prin hotărârile recurate și conținutul probelor administrate, starea de fapt reținută nefiind consecința unei denaturări evidente a probelor, ci rezultatul unei analize coroborate a acestora, astfel, hotărârile contestate nu cuprind vreun viciu sub aspect de fapt sau de drept material sau procesual. Lucrul efectuat de către instanțele de apel și recurs în această speță este guvernat de principiul lucrului judecat, și pentru redeschiderea procesului nu sunt prezente temeiurile prevăzute la art.4 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană.

La fel, Curtea Europeană a mai subliniat că cerințele certitudinii juridice nu sunt absolute, în special în procesele penale. În astfel de cauze, trebuie evaluate, spre exemplu, în cadrul art.4 § 2 din Protocolul nr.7, care permite expres, ca un stat să redeschidă o cauză, datorită apariției unor noi dovezi sau când se constată, în procedurile anterioare, *o deficiență fundamentală care ar fi putut afecta rezultatul cauzei (a se vedea cauza Nikitin vs Rusia, citată anterior, pct.55 și 56)*. În limitele motivelor invocate în recursul în anulare, se poate concluziona că „erori judiciare grave” la judecarea cauzei sau că verdictul pronunțat de către instanța de apel a „ignorat probe-cheie” și această circumstanță ar avea, în consecință, „o deficiență fundamentală care ar fi putut afecta rezultatul cauzei” - nu au fost constatate.

Prin urmare, reieșind din jurisprudența CEDO și din legislația națională, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere asupra aceleiași situații nu este suficient, pentru a

constitui premisa unei rejudecări a aceleiași cauze, iar cauzele la care a făcut referire recurentul în recurs, nu au aplicabilitate speței date.

În atare circumstanțe, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul S.Coptu, în numele condamnatei O.Buga, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

12. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) 456 alin.(3), 457 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de avocatul Sergiu Coptu, în numele condamnatei Buga Olga, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2014 în cauza penală în privința lui Buga Olga, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Ion Guzun

Nadejda Toma

Petru Moraru